

Сторінки історії

Наші попередники

ОЛЕКСАНДРА СЕМЕНІВНА СОКОЛ - ОДИН ІЗ ФУНДАТОРІВ ІНФЕКЦІЙНОЇ СЛУЖБИ НА БУКОВИНІ

Четвертого травня 2009 року виповнюється 90 років від дня народження ветерана Великої Вітчизняної війни, заслуженого діяча науки і техніки України, доктора медичних наук, професора Сокол Олександрі Семенівни (04.05.1919 – 03.06.2001).

Завершувався 1953 рік – 9-й рік заснування Чернівецького державного медичного інституту. Міністерством охорони здоров'я України завідувачем кафедри інфекційних хвороб інституту призначають Тарабан (Сокол) Олександрі Семенівну, яка щойно виконала докторську дисертацію в Інституті інфекційних хвороб АМН СРСР (нині – НДІ епідеміології і інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського АМН України). На посаді завідувача кафедри Олександра Семенівна працювала до 1962 року. Одночасно з 1955 р. вона також обіймала посаду проректора (тоді ця посада називалася “заступник директора”) з навчальної і наукової роботи.

Всі, хто знав Олександрі Семенівну, відзначали її небагатослівність, високу вимогливість до себе й до інших стосовно виробничої дисципліни, уміння чітко ставити завдання, робити конкретні висновки. Деяка категоричність у судженнях і висновках інколи не сприймалася колегами, викликала навіть образи. Але ці особливості поведінки, вміння оцінювати людей не за словами, а за конкретними ділами ґрунтувалися на власному великому і гіркому життєвому досвіді. Понад усе вона ставила роботу, разом з тим була чуйною людиною, завжди переймалася проблемами колег і вихованців, активно допомагала їх вирішувати.

За своїм покликанням Олександра Семенівна була, перш за все, видатним клініцистом – практиком. Незважаючи на велику завантаженість адміністративною і депутатською роботою (оби-

ралася депутатом Київради двох скликань), вона систематично проводила клінічні обходи з участю всіх співробітників кафедри і лікарів базового відділення, скрупульозно аналізувала рівень діагностики інфекційних хвороб, особисто проводила семінари з цих питань із лікарями швидкої допомоги і дільничними лікарями. Багатий клінічний досвід викладений нею у семи монографіях (у співавторстві) та 160 наукових працях, в яких висвітлені оригінальні підходи до розуміння патогенезу і лікування багатьох інфекційних хвороб. Вони не втратили значення і сьогодні. Вона була ініціатором створення і впродовж 20 років очолювала Республіканське наукове товариство інфекціоністів, регулярні з'їзди і конференції якого сприяли втіленню наукових досягнень у практику, підвищенню фахового рівня лікарів-інфекціоністів, поширенню медичних знань серед населення.

Про педагогічний і організаторський таланти О.С.Сокол свідчать спогади її колишніх студентів. Лекції читала академічно, кожне речення було наповнене конкретним змістом, націлювало на вирішення конкретних завдань. Постійно турбувалася про оснащення кафедри відповідним обладнанням і апаратурою для наукових досліджень і набуття студентами практичних навичок. Її зусиллями здійснений капітальний ремонт і реконструкція відділення базової клінічної лікарні, а в 1979 р. – добудова нового корпусу з типовими боксованими палатами. І Всесоюзний з'їзд інфекціоністів визнав клінічну базу кафедри кращою в країні. В організації навчального процесу на перший план ставила практичну підготовку студентів, рішуче викорінювала намагання деяких викладачів перетворювати практичні заняття на мікролекції. Як завідувач опорної кафедри

Олександра Семенівна багато зробила для покращання медичного забезпечення й уніфікації викладання інфекційних хвороб в Україні. За її ініціативи видані методичні рекомендації для викладачів, підготовлені співробітниками різних медичних інститутів за уніфікованою схемою, що, безумовно, сприяло покращанню викладання цієї дисципліни і якості підготовки лікарських кадрів. Особливу увагу приділяла студентському науковому гуртку, через який значною мірою поповнювались і науково-педагогічні кадри кафедри. Чимало студентів-гуртківців стали відомими інфекціоністами (професор Вовк А.Д., доцент Ковальова Н.М.). Про життєву мудрість і настанови О.С.Сокол із повагою і теплом згадував відомий професор, письменник і дипломат Ю.М.Щербак у своєму романі "Причини і наслідки".

За роки науково-педагогічної діяльності Олександра Семенівна підготувала шість докторів (серед

них – академік АМНУ Ж.І.Возіанова, професори П.М.Козюк, В.П.Ліпковський, Я.П.Латенко, Т.М.Чорна) і 34 кандидати наук.

За бойові звершення Олександра Семенівна нагороджена бойовими орденами Вітчизняної війни I та II ступеня, Червоної зірки, медаллю "За відвагу", а за трудові досягнення – орденами "Знак пошани" та Трудового Червоного прапора. У 1983 р. їй присвоєно почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України.

Течуть роки як вода. Все менше залишається тих, хто вчився у Олександри Семенівни чи працював з нею. Вона залишається в пам'яті вихованців і колег чуйною, мужньою і мудрою людиною, у житті якої тісно переплелася трагічне і героїчне, патріотичне, видатного науковця, лікаря і педагога, яка своє життя присвятила медицині, боротьбі за здоров'я людей.

Сокол А.М. – професор кафедри інфекційних хвороб та епідеміології БДМУ

Buk. Med. Herald. – 2009. – Vol.13, №1. – P.156-157

Надійшла до редакції 12.02.2009 року

УДК 616-092:378.14(447.85)

Ю.Є.Роговий, Л.О.Філіпова, В.А.Дорошко, М.Д.Перепелюк

КАФЕДРА ПАТОФІЗІОЛОГІЇ БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Резюме. У роботі представлені основні історичні етапи становлення кафедри патологічної фізіології Буковинського державного медичного університету, проаналізовано наукову та навчально-методичну роботу кафедри. Окреслено перспективи подальшого розвитку.

Ключові слова: кафедра патологічної фізіології, історія, наука, навчальний процес, перспективи розвитку.

Маючи патріотичне бажання колективу зберегти, поряд із Болонським процесом, традиції вітчизняної школи, у 2008 році відновлено кафедру патологічної фізіології.

Це велика честь для кафедри, яку засновано ще в листопаді 1944 року. Першим завідувачем кафедри був професійний патофізіолог Іван Гнатівич Федоров. Він закінчив аспірантуру в проф. Галкіна В.С. при кафедрі патологічної фізіології 2-го Ленінградського медінституту в 1934 році, розробляв наукову тематику щодо окиснювально-відновних процесів при патології крові. Влітку 1949 року І.Г.Федорова обирають на посаду завідувача кафедри патологічної фізіології Львівського медінституту, де він працював до 1960 року.

З 1949 року кафедрою завідував професор Дмитро Савович Четвертак. Тема його докторської дисертації "Роль нервної системи в механізмах розвитку гемотрансфузійних реакцій". Під його керівництвом виконали дисертаційні роботи Любоська П.І., Закривидорога З.С., Гервасієва І.Д.,

Колпаков А.А., Зажаєва В.В. Після того, як проф. Д.С.Четвертак у 1961 році вийшов на заслужений відпочинок, кафедру очолив Лев Миколайович Очеленко. Тема його докторської дисертації "Патогенез абсцесов головного мозга и их влияние на белковый состав крови и биотоки коры мозга".

З 20.12.1966 до 25.07.1980 року кафедрою завідував проф. Борис Андрійович Пахмурний. Учень професора Е.Б.Берхіна, він приїхав у Чернівці з Алтайського медичного інституту, розробляв наукову тематику щодо патологічної фізіології нирок, водно-електролітного обміну, кислотно-лужного стану. Тема докторської дисертації Б.А.Пахмурного "О механизмах действия сердечных гликозидов на функцию почек и водно-солевого обмена". Під його науковим керівництвом захистили дисертаційні роботи А.І.Гоженко, Т.В.Стрикаленко, В.А.Кабашнюк та інші.

З 1980 до 1989 року кафедрою завідував учень Бориса Андрійовича Пахмурного проф. Гоженко Анатолій Іванович. Під його керівництвом викона-